

בקובץ זה מובאים שישה נושאים מתחום מערכת הביטחון. חמישה מהם עוסקים בפעילות של התעשיות הביטחוניות והתובלה, ואחד – ב"אגודה למען החייל".

הדוחות מתמקדים בעיקר בתחומי הפעילות המיוחדים של הגופים הללו. וכמה מהם דנים בסוגיות חשובות של הניהול התעשייתי והמשקי של תכניות ועסקות. כאלה הם הדוחות על הסבת מטוסי נוסעים למטוסי מטען. על "תשלובת מפעלי יצחק" של התע"ש, ועל "גלרם" מיסודו של רפא"ל. הדוח על חברת "צ.פ.ע." דן בתהליך חיסולה.

בקובץ נידונות גם שתי סוגיות עקרוניות. האחת באה לידי ביטוי בדוח על ה"אגודה למען החייל", ועיקרה הצורך בתיקון ליקויים, כדי שהאגודה תפעל כראוי לאגודת מתנדבים מקרב הציבור למען רווחת החייל. אמנם בעת הביקורת היו לאגודה הישגים, אך לא נשמר העיקרון של ניהול חסכוני, המתחייב ביתר שאת כשמדובר בכספי תרומות מן הציבור. הניהול והתפעול של האגודה באמצעות מתנדבים, לא זאת בלבד שלא התחזק, אלא אף הומר מקצתו בניהול מקצועי בידי שכירים. הסוגיה העקרונית השניה נסבה על ניהול חברת "מנועי בית שמש", ועל חלקם של הגורמים הממשלתיים בכישלון הבראתה. עשר שנים חלפו מאז היה למפעל ממשלתי. וכל אותה עת לא הושגה אלא האטה בקריסתו, כשקופת הציבור פורעת מדי פעם בפעם את החובות התופחים. אם לא תימצא דרך להבראת המפעל בעתיד הנראה לעין, אזי יש לפעול בנחישות לסגירתו.

הביקורת הנוקבת הנמתחת בקובץ לא באה אלא להצביע על ליקויים למען יתוקנו, וכדי להושיט עזרה להבראת המפעלים שנבדקו.

הביקורת בדוחות המובאים בזה מעודכנת ברובה לקיץ 1990. אחדים מן הגופים המבוקרים כבר הודיעו על שורת צעדים שננקטו לתיקון הליקויים, דבר שיבוא לידי ביטוי – במידת הצורך – בדוחות ובמעקבים הבאים של משרד מבקר המדינה. יש לראות בכך צעד בכיוון הרצוי.

מבקר המדינה

מרים בן - פורת